

щоб можна було розглянути справу в призначений час?!» абсурдним в даній ситуації є рішення ДСА в якому говориться що суди забезпечені в повній мірі. Таким чином, неналежне матеріальне забезпечення в процесі повної фіксації судового засідання у кримінальних провадженнях за допомогою звуко- та відеозаписувальних технічних засобів може призвести до порушення деяких засад кримінального провадження, а також до не виконання завдань кримінального провадження в цілому.

Одержано 12.04.2019

УДК 343.132

Віталій Олегович НАЙДА,

курсант групи Ф1-303 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Мартовицька О. В.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОСТІ СЛІДЧОГО В УКРАЇНІ

Відповідно до КПК України слідчий є самостійним і вільним у використанні своїх прав у межах та в спосіб, передбачених КПК України, а втручання в його процесуальну діяльність особами, що не мають на те законних повноважень, забороняється.

Слідчий, збираючи, перевіряючи і оцінюючи докази, не повинен бути пов'язаний з попередньою оцінкою доказів, яку здійснили прокурор або керівник органу досудового розслідування, оскільки це суперечить правилу вільної оцінки доказів слідчим, його процесуальній самостійності, за його внутрішнім переконанням. В іншому разі це зможе завдати серйозної шкоди об'єктивному розслідуванню. Слідчий наділений правом на оскарження рішень, дій чи бездіяльності прокурора (ст. 311 КПК України), але ж таке оскарження не зупиняє їх виконання, і лише в подальшому може призвести до суб'єктивізму, тобто до упередженого ставлення зі сторони прокурора до цього слідчого, в тому числі при виконанні ним професійних обов'язків. Усі без винятку вказівки прокурора стають для слідчого обов'язковими для виконання, навіть якщо їх зміст суперечить його внутрішньому переконанню. Не виконати ці вказівки слідчий не зможе, оскільки це може привести навіть до кримінальної відповідальності. Тому на практиці слідчі майже не звертаються зі скаргами на рішення, дії чи бездіяльність прокурора. Причини цього можуть бути найрізноманітнішими, наприклад, авторитет прокурора, небажання погіршення ділових відносин із процесуальним керівником, погроза відповідальності за невиконання вказівок прокурора тощо.

На сьогодні в КПК України передбачено досить великий обсяг слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, заходів забезпечення кримінального провадження, які потребують отримання попередньої згоди від прокурора на їх проведення та винесення ухвали слідчим суддею. На наш

погляд, не виправданою є позиція законодавця, чому така слідча (розшукова) дія, як освідчення, проводиться лише на підставі постанови прокурора (ст. 241 КПК України) або експертиза призначається за ухвалою слідчого судді, адже слідчий несе відповідальність за законність та своєчасність здійснення процесуальних дій. І хіба слідчий недостатньо компетентний в цьому питанні, щоб зробити якусь помилку при прийнятті такого рішення? З іншої сторони й слідчі судді, маючи свій суддівський стаж, також переобтяжені й основними повноваженнями.

Окрім того, ми вважаємо, що на процесуальній самостійності слідчого негативно відображається перевантаженість слідчих підрозділів, адже нині кількість кримінальних проваджень є такою, що унеможливило повноцінне виконання слідчим покладених на нього обов'язки. Відповідно, така перевантаженість відображається на мисленні й можливостях самостійно приймати рішення в тому чи іншому кримінальному провадженні.

З метою забезпечення слідчого процесуальною самостійністю в кримінальному провадженні вбачається доцільним:

1) передбачити «процесуальний механізм» оскарження постанови про відмову прокурора у задоволенні клопотання слідчого до прокурора вищого рівня через керівника органу досудового розслідування;

2) надати процесуальну самостійність слідчому при прийнятті рішення про призначення та проведення експертиз, про арешт майна вилученого під час огляду місця подія, про проведення огляду місця події в житлі чи іншому володінні особи, якщо останній дає на це згоду, про тимчасовий доступ до речей і документів.

Одержано 14.04.2019

УДК 343.121.5

Тетяна Олександрівна НЕЇЖАЛА,

курсант групи Ф1-304 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Романюк В. В.

МІСЦЕ ЕКСПЕРТА І СПЕЦІАЛІСТА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Розслідування кримінального правопорушення є складним процесом пізнання об'єктивної дійсності, а тому виникає необхідність застосування у кримінальному процесі наукових, технічних та інших знань. Пізнання події злочину та особи, яка його вчинила, вимагає від слідчого та осіб, пов'язаних з цим процесом, застосування різних спеціальних знань та навичок у певних видах діяльності. При цьому постає питання про залучення експерта та/або спеціаліста, а також щодо їх процесуальної ролі у кримінальному провадженні. Кримінальне процесуальне законодавство України розмежовує такі поняття як «спеціаліст» та «експерт».